

Týždeň od 22. do 28. januára

DARY A DÁVANIE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Kor 9,6,7; 5Moj 16,17; Ž 116,12–18; 1Kron 16,29; Mar 12,41–44; Mar 14,3–9

ÚVODNÝ TEXT

¹²Čím sa odvdáčim Hospodinovi za všetko dobré, čo mi urobil? ¹³Pozdvihnem kalich spásy a budem vzývať meno Hospodina. ¹⁴Čo som Hospodinovi sľúbil, splním pred všetkým jeho ľuďom. (Ž 116,12–14)

Okrem desiatok sa v Písme hovorí o rôznych druhoch darov, ktoré môžeme vnímať ako špecifický typ obetí. Tie Boží ľud prinášal z toho, čo mu zostalo po vrátení desiatku. Práve tu sa začína štedrosť. Medzi takéto obeť (dary) patrili napríklad obeť za hriechy, ktoré sa dávali ako odpoveď na Božiu milosť, alebo obeť vďaky, ktoré sa dávali ako uznanie Božej ochrany a požehnanie zdravia a prosperity. Nechýbali ani obetné dary pre chudobných a obeť na stavbu a údržbu Hospodinovho domu.

Keď sa zamyslíme nad veľkosťou darov, ktorými nám Boh žehná, začneme vnímať hlbšiu podstatu darov. Už nejde len o to, že sa má za čo vymalovať modlitebňa alebo urobiť nový plot. Dary budeme vnímať ako našu odpoveď na to, čo pre nás Boh koná – a čo pre nás vykonal prostredníctvom Ježiša Krista. „My milujeme, lebo on nás miloval prvý.“ (1Ján 4,19) Cirkev, či už na úrovni miestneho zboru, združenia alebo na celosvetovej úrovni, využíva naše dary na šírenie evanjelia. Tento týždeň sa sústredíme na to, čo hovorí Biblia o obetiach v súvislosti so starostlivosťou o Božie záležitosti na zemi.

OSNOVA LEKCIE

Štvrtá lekcia zameria našu pozornosť na kresťanskú štedrosť, ktorá nie je prejavom vernosti (ako napríklad desiatok), ale vďačnosti a lásky k Bohu a blížnym.

- Mat 6,31–34: Motivácia dávať: vďačnosť za Božiu lásku a starostlivosť (nedeľa)
- 5Moj 16,17: Veľkosť daru: každý podľa svojich možností (pondelok)
- Ž 96,8,9; 116,16–19: Dary vďačnosti: súčasť bohoslužby (utorok)
- Mar 12,41–44: Ježišovo ocenenie našich darov (streda)
- Mar 14,3–9: Výnimočné dary na výnimočné ciele (štvrtok)

MOTIVÁCIA DÁVAŤ

³¹Nehovorte teda ustarostene: Čo budeme jest? Čo budeme piť? Čo si oblečieme? ³²Ved' toto všetko zháňajú pohanovia; a váš nebeský Otec predsa vie, že to všetko potrebujete. ³³Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá. ³⁴Nebuďte teda ustarostení o zajtrajšok, lebo zajtrajšok sa o seba postará. Každý deň má dosť vlastného trápenia. (Mat 6,31–34)

Milujeme Boha, pretože on prvý miloval nás. Naše dávanie je odpoveďou na jeho úžasný dar – dar Ježiša Krista. „Pán nepotrebuje naše obete. Nemôžeme Ho obohatiť svojimi darmi. Dávid hovorí: ‚Keďže všetko od teba pochádza, dali sme ti vlastne z tvojho.‘ (1Kron 29,14) Boh nám však umožňuje, aby sme prejavili svoju vďačnosť za Jeho milosrdenstvo obetavým úsilím rozšíriť to isté aj na iných. Len tak môžeme prejať svoju vďačnosť a lásku Bohu. Žiadne iné možnosti nám nedal.“ (CS 18)

Keď sa vzdávame „našich“ finančných prostriedkov v prospech Ježiša, v skutočnosti to posilňuje našu lásku k Nemu a k druhým. Preto môžu byť peniaze skutočnou silou dobra. Ježiš trávil viac času rozprávaním o peniazoch a bohatstve ako o akejkoľvek inej téme. Takmer šestina veršov v Matúšovi, Markovi a Lukášovi je práve o peniazoch či majetku. Dobrou správou evanjelia je, že Boh nás môže oslobodiť od nezdravého vzťahu k majetku.

Uvažujte o úvodných veršoch (Mat 6,31–34) a o texte 5Moj 28,1–14. Čo Boh zaslubuje, ak ho budeme poslúchať? Prečo nejde o sebeckosť, ak sa dovoľávame naplnenia Božích zaslúbení?

Naše dary prinesené s ochotným a úprimným srdcom sú dôkazom ochoty obetovať sa pre Boha. Môžu byť hlbokým duchovným zážitkom, vyjadrením skutočnosti, že náš život je úplne odovzdaný Bohu ako nášmu Pánovi. Príslovie hovorí: „Reči sa hovoria, chlieb sa je.“ Môžeme donekonečna hovoriť, že milujeme Boha, ale až štedré dary z úprimného srdca pomáhajú túto lásku odhaliť (a dokonca posilniť).

Dary vychádzajú zo srdca dôverujúceho Bohu, ktorý sa neustále stará o naše potreby tak, ako je to podľa neho najlepšie. Naše dary vychádzajú z presvedčenia, že sme v Kristovi našli istotu spasenia. Nesnažíme sa nimi Boha uzmierniť, ani sa nimi nedomáhame Božieho prijatia. Naše obete vychádzajú zo srdca, ktoré vierou prijalo Krista ako jediný a dostatočný prostriedok milosti a vykúpenia.

- **Prečítaj si text 2Kor 9,6.7. Čo znamená dávať tak, ako si si „umienil v srdci“? Ako sa človek môže naučiť dávať s radosťou?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

AKÉ VEĽKÉ DARY MÁME PRINÁŠAŤ?

Každý z vás nech daruje podľa svojich možností z požehnaní, ktoré mu dá Hospodin, tvoj Boh. (5Moj 16,17)

¹²Čím sa odvdáčim Hospodinovi za všetko dobré, čo mi urobil? ¹³Pozdvihnem kalich spásy a budem vzývať meno Hospodina. ¹⁴Čo som Hospodinovi slúbil, splním pred všetkým jeho ľuďom. (Ž 116,12–14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Pre výšku darov nie je určený žiadny percentuálny podiel ako pri desiatkoch. Aké kritérium môžeme použiť na určenie výšky darov podľa textu 5Moj 16,17?

Naše dary sú uznaním a vyjadrením vďačnosti Bohu za jeho hojné dary života, vykúpenia, obživy a mnohých a rôznych požehnaní. A teda, ako sme už uviedli, množstvo našich darov sa odvíja od požehnaní, ktoré sme prijali. „Od každého, kto mnoho dostal, bude sa mnoho žiadať. Od toho, komu veľa zverili, budú aj viac žiadať.“ (Luk 12,48)

Uvažuj o texte Ž 116,12–14. Ako by si odpovedal na otázku položenú v 12. verši? Súvisia s tvojou odpoveďou aj finančné prostriedky? Ako?

Bohu nikdy nebudeme môcť splatiť všetky požehnaní, ktoré nám dal. Nikdy mu nebudeme schopní dostatočne prejavíť svoju vďačnosť. Zdá sa, že to najlepšie, čo môžeme urobiť, je byť štedrý vo veciach evanjelia a pomáhať našim bližným. Keď Ježiš vyslal svojich učeníkov na misionársku cestu, pripomenul im: „Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte.“ (Mat 10,8) Okrem toho dary, ktoré dávame, majú schopnosť zmeniť náš charakter. Ak dávame s láskou, pokorne a sebaobetavo, naše sebestvo ustupuje. Máme sa zamerať na pomoc druhým a „byť vo veciach svojho Otca“ (Luk 2,49), ako to robil aj Ježiš.

Neustále majme na pamäti, že „Boh tak miloval svet, že dal...“ (Ján 3,16). Opakom takéhoto konania je hromadenie pre seba. Čím viac sa nám toho podarí získať, tým sebeckejší sa vo svojom srdci stávame – a tým mizernejšie sa napokon budeme cítiť.

Máme slobodnú vôľu sa rozhodnúť, koľko a komu darujeme. Ale prinášať obeť a dary Pánovi je kresťanskou povinnosťou, ktorá má duchovné a morálne následky. Zanedbávať dávanie znamená spôsobiť si duchovnú škodu, možno väčšiu, než si vieme predstaviť.

APLIKÁCIA ■ Čo hovoria tvoje dary a tvoj postoj k dávaniu o tvojom vzťahu k Bohu?

BOHOSLUŽBA A DARY

Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte pred neho! Klaňajte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere. (1Kron 16,29)

⁸Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte do jeho nádvorí! ⁹Klaňajte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere. Chvej sa pred ním, celá zem! (Ž 96,8.9)

¹⁶Hospodin, som tvoj služobník, som tvoj služobník, syn tvojej služobnice. Rozviazal si mi putá. ¹⁷Prinesiem ti obeť vďaky a budem vzývať meno Hospodina. ¹⁸Čo som Hospodinovi slúbil, splním pred všetkým jeho ľudom, ¹⁹v nádвориach Hospodinovho domu, v tvojom strede, Jeruzalem. Haleluja! (Ž 116,16–19)

Biblia neurčuje, ako presne by mala vyzerat' naša spoločná bohoslužba. Zo skúsenosti Izraelitov a ranej cirkvi však môžeme vidieť, že bohoslužba v sebe zahŕňa minimálne štyri aspekty, ktoré sú v Novej zmluve zhrnuté ako (1) štúdium/kázanie, (2) modlitba/chvály, (3) hudba/spev a (4) desiatky a dary.

Už sme hovorili o tom, že Izraeliti sa trikrát do roka mali ukázať pred Hospodinom. Text k tomu dodáva: „Nech sa však nikto neukáže s prázdnu rukou.“ (5Moj 16,16). Súčasťou skúsenosti uctievania bolo vrátenie desiatku a prinášanie obetí a darov. Na sviatok Pesachu, Turíc a stánkov Božie deti prinášali svoje desiatky a dary. Bolo nepredstaviteľné, že by niekto prišiel na tieto slávnosti s prázdnyimi rukami.

Pre staroveký Izrael bolo dávanie desiatkov a darov neoddeliteľnou súčasťou ich bohoslužby. Právě uctievanie nie je len vyjadrením vďaky a uznania Bohu slovami, piesňami a modlitbou, ale aj vyjadrením tejto vďaky prinesením darov do Pánovho domu. Izraeliti prinášali svoje dary do chrámu, my ich prinášame v sobotu do zhromaždenia (to je jeden zo spôsobov). Takéto konanie je súčasťou nášho uctievania Hospodina.

Čo hovoria uvedené texty o uctievaní Hospodina? Pokús sa sformulovať princípy vyjadrené v týchto veršoch:

1Kron 16,29

Ž 96,8.9

Ž 116,16–19

Ako Božie deti, ktorým je zverené správcovstvo Božích záležitostí na zemi, máme prednosť, príležitosť a zodpovednosť prinášať dary a obeť. Ak nám Pán dal deti, mali by sme sa s nimi podeliť o radosť z prinášania desiatkov a darov. Nech svoje dary prinášame akoukoľvek formou, vracanie desiatkov a dávanie darov je súčasťou našej skúsenosti s uctievaním Boha.

- Akú skúsenosť máš s vracaním desiatku a dávaním darov? Ako to ovplyvňuje tvoj vzťah s Bohom?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

BOH VIE O NAŠICH DAROCH

⁴¹Ježiš si sadol oproti chrámovej pokladnici a pozoroval, ako do nej ľudia hádzajú peniaze. Mnohí bohatí dávali veľa. ⁴²Tu prišla jedna chudobná vdova a vhodila dve drobné mince, dovedna kvadrans. ⁴³Zavolať si učeníkov a povedal im: „Amen, hovorím vám, že táto chudobná vdova dala viac ako všetci ostatní, ktorí hádzali do pokladnice.“ ⁴⁴Všetci tam dali zo svojho nadbytku, ona však pri svojej chudobe dala všetko, čo mala na svoje živobytie.“ (Mar 12,41–44)

¹V Cézarei žil istý muž menom Kornélius, ktorý bol stotníkom kohorty nazývanej Italika. ²Bol zbožný a bohabojný, on, aj celý jeho dom. Dával ľuďom štedré almužny a ustavične sa modlieval k Bohu. ³Raz okolo deviatej hodiny mal videnie: Jasne videl, ako vošiel k nemu Boží anjel a oslovil ho: „Kornélius!“ ⁴On uprel oči na neho a preľaknutý povedal: „Čo je, Pane?“ Anjel povedal: „Tvoje modlitby a tvoje almužny vystúpili pred Boha a on sa na teba rozpomätal.“ (Sk 10,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Mar 12,41–44). Nech je naša finančná situácia akákoľvek, aké posolstvo si môžeme vziať z tohto príbehu? Aký princíp nás tento príbeh učí? Ako ho môžeme aplikovať do vlastného života?

Ježiš a jeho učeníci boli na chrámovom nádvorí, kde sa nachádzala pokladnica. Ježiš pozoroval, ako do pokladnice ľudia vhadzujú svoje dary. Všimol si pritom vdovu, ktorá dala dve medené mince. Hoci išlo o malý obnos, pre ženu to bola veľká suma. Napriek tomu dala všetko, čo mala. „Ježiš pochopil jej motív. Verila, že služba v chráme je ustanovená Bohom, a chcela urobiť všetko, čo bolo v jej silách, aby ju podporila. Urobila, čo mohla, a jej konanie sa malo stať pamätníkom tu na zemi a malo byť jej radosťou vo večnosti. Svoj dar dala z úprimného srdca. Veľkosť jej daru sa nehodnotila podľa jeho finančnej hodnoty, ale podľa lásky k Bohu a záujmu o Jeho dielo.“ (CS 175)

Za zmienku stojí, že ide o jediný dar, ktorý Ježiš verejne pochválil – dar cirkvi, ktorá sa Ho práve chystala odmietnuť, cirkvi, ktorá sa tak veľmi odklonila od svojho povolania a poslania.

Uvažuj o ďalšom dnešnom texte (Sk 10,1–4). Prečo rímskeho stotníka navštívil nebeský anjel? Ktoré dva jeho činy boli zaznamenané v nebi?

Zdá sa, že nebo nielen počuje naše modlitby, ale si aj všíma pohnútky, ktoré nás vedú k dávaniu. Text hovorí, že Kornélius bol štedrý darca. „Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“ (Mat 6,21) A srdce Kornélia nasledovalo jeho dary. Bol pripravený dozvedieť sa o Ježišovi viac. Modlitba a almužna spolu úzko súvisia a dokazujú našu lásku k Bohu a k našim blíznym. V tomto sporení sa odzrkadľujú dve veľké zásady Božieho zákona: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, celou svojou dušou, celou svojou silou a celou svojou myslou, a svojho blížneho ako seba samého.“ (Luk 10,27) Prvá sa zjavuje v modlitbe, druhá v dávaní núdznym.

ŠPECIÁLNE PROJEKTY – DARY Z „VEĽKEJ NÁDOBY“

³Keď bol Ježiš v Betánii v dome Šimona Malomocného a sedel za stolom, prišla žena s alabastrovou nádobou vzácneho voňavého oleja z pravého nardu. Rozbila alabaster a olej mu vyliala na hlavu. ⁴Niektorí namrzene šomrali: „Načo také plytvanie olejom? ⁵Veď tento voňavý olej sa mohol predať za viac ako tristo denárov a peniaze sa mohli dať chudobným.“ A osopovali sa na ňu. ⁶Ale Ježiš povedal: „Nechajte ju! Prečo ju trápate? Veď mi urobila dobrý skutok. ⁷Chudobných predsa máte vždy medzi sebou. Keď im chcete robiť dobre, môžete to vždy urobiť. Ale mňa vždy nemáte. ⁸Urobila, čo mohla. Už vopred pomazala moje telo na pohreb. ⁹Amen, hovorím vám: Kdekoľvek po celom svete sa bude hlásať evanjelium, bude sa na jej pamiatku hovoriť aj o tom, čo urobila.“ (Mar 14,3–9)

Výskumy ukazujú, že len deväť percent majetku majú ľudia v takzvanej likvidnej forme (teda v peňažnej, alebo veľmi rýchlo speňažiteľnej). Hotovosť, bežné a sporiace účty, rôzne investičné fondy sa vo všeobecnosti považujú za likvidné aktíva. Väčšina nášho majetku (teda viac ako deväťdesiat percent) je „investovaná“ do nehnuteľností (byty, domy a pozemky) alebo iné nelikvidné položky.

Rozdiely medzi likvidnými a nelikvidnými aktívami môžeme ilustrovať vloženíím 100 eur do dvoch rôznych sklenených nádob. V jednej nádobe by teda bolo 9 eur (hotovosť, likvidné aktíva) a v druhej 91 eur (nelikvidné aktíva).

Väčšina ľudí dáva svoje dary z malej nádoby – zo svojej hotovosti, z peňazí, ktoré majú na bežnom účte alebo v peňaženke. Keď sa však niekto pre niečo naozaj nadchne, je ochotný priniesť dar aj z veľkej nádoby. Biblia ukazuje mnoho podobných príbehov.

Uvažujte o textoch Mar 14,3–9 (porovnaj s textom Ján 12,2–8). Kto boli hlavné postavy na Šimonovej hostine? Akú hodnotu mal Máriin dar? Prečo sa rozhodla pomazať Ježiša?

Máriin dar mal hodnotu tristo denárov, čo predstavovalo ročný plat bežného človeka. Jej dar zrejme pochádzal z „veľkej nádoby“. Po tejto udalosti Judáš zradil Ježiša za približne tretinu tejto sumy – za tridsať strieborných v hotovosti (Mat 26,15). Na to, aby sa človek rozhodol darovať z „veľkej nádoby“, potrebuje skutočnú lásku a oddanosť. Keď však naše srdce zatemní chamtivosť a sebeckosť, ako sa to stalo Judášovi, potom sme ochotní predať aj svoju dušu za nič. Skutky Barnabáša sa v Novej zmluve spomínajú na dvadsiatich ôsmich miestach. Poznáme ho predovšetkým ako spoločníka apoštola Pavla a ako veľkého misiónára. Veľmi dôležitá je hneď prvá zmienka o ňom. V Sk 4,36.37 čítame o tom, že jeho dar bol naozaj z „veľkej nádoby“. Jeho čin je mocným príkladom Kristových slov: „Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“ (Mat 6,21)

- **Prečo je dávanie darov dôležité pre obe strany – pre darcov aj obdarovaných?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Nebeské knihy zaznamenávajú aj finančnú vernosť členov Božej rodiny. „Anjel verne zaznamenáva každú obeť venovanú Bohu, každý dar odovzdaný do pokladne a tiež konečný výsledok takejto štedrosti. Božie oko vie o každom cente venovanom na jeho dielo a pozná ochotu a neochotu darcu. Zaznamenávajú sa aj pohnútky, ktoré viedli k dávaniu. Tí, čo obetavo a oddane vracajú Bohu podľa jeho ustanovení, čo je jeho, budú odmenení podľa svojich skutkov. Aj keby sa stalo, že sa takéto posvätné prostriedky použijú nesprávne a nespĺnia cieľ, ktorý mal darca na mysli, teda Božiu slávu a spásu duší – tí, čo obetovali úprimne a s pohľadom upretým na Božiu slávu, neprídu o svoju odmenu.“ (2T 518)

„Boh túži, aby ľudia plánovali a modlili sa za pokrok jeho diela. Ale podobne ako Kornélius, potrebujeme spojiť modlitbu s dávaním. Naše modlitby a dary na podporu núdzných majú vystúpiť pred Boha ako pamiatka. Viera bez skutkov je mŕtva a bez živej viery nie je možné páčiť sa Bohu. Modlime sa a zároveň dávajme všetko, čo je v našich silách – prácu aj prostriedky, aby sa naše modlitby mohli naplniť. Keď konáme vo viere, Boh na nás nezabudne. Zaznamenáva každý skutok lásky a sebazaprenia. Pripraví spôsoby, aby sme činmi mohli prejavíť svoju vieru.“ (AUGleaner, 17. jún 1903)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako sú prepojené modlitba a dávanie? Ako nám môže modlitba pomôcť vedieť, čo, kedy a koľko máme dať?
2. Populárny časopis priniesol reportáž o finančníkoch z Wall Street, ktorí síce zarábali množstvo peňazí, ale napriek tomu boli mrzutí, nešťastní, plní úzkosti a strachu. Jeden z nich, manažér investičného fondu, povedal: „Keď zomriem, vôbec nebude záležať na tom, či môj fond zarobil o jedno percento viac alebo nie.“ Čo sa z tejto skúsenosti môžeme naučiť? Ako môže dávanie (dokonca aj sebaobetavé dávanie) priniesť darcovi duchovný prospech? Ako môže dávanie oslobodiť človeka od „mámenia bohatstva“ (Mat 13,22)?
3. Uvažujte o vyššie spomenutej myšlienke o požehnaní darcu napriek „nesprávnemu použitiu darov“. V čom môže byť pre nás ako darcov dôležitý tento princíp?